

20 aprilie 1919 – un simpozion științific în haină militară

Intrarea trupelor române în Oradea

După 1990, orașul Oradea sărbătorește în fiecare an, la 20 aprilie, un eveniment istoric major din istoria sa, intrarea trupelor române în municipiul Oradea, în frunte cu Generalul Traian Moșoiu.

Ziua de 20 aprilie 1919 s-a sărbătorit în municipiul Oradea până în anul 1940, după care, o parte din Transilvania a fost cedată Ungariei prin odiosul Dictat de la Viena din 30 august 1940. Chiar și după eliberarea țării noastre de sub ocupația militară fascistă nu s-a mai sărbătorit această zi.

Acțiunile militare ale armatei române întreprinse împotriva Ungariei din anul 1919 erau studiate de cei care urmau cursurile școlilor militare de ofițeri activi (academiile categoriilor de forțe active), precum și de cei care urmau cursurile Academiei Militare (Universitatea Națională de Apărare Carol I), din cărți și cursuri care aveau caracter „Secret”.

Filialei Bihor a ANCMRR „Gl. Traian Moșoiu” i-a revenit sarcina să organizeze un simpozion dedicat intrării trupelor române în municipiul Oradea, intitulat „Însemnătatea zilei de 20 aprilie 1919 pentru bihoreni”, în parteneriat cu Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” Filiala Bihor (ANCE), Asociația Națională a Veteranilor de Război Filiala Bihor (ANVR), Societatea Culturală Patriotică „Avram Iancu” filiala Bihor, Garnizoana Oradea, Asociația

Cavalerilor de Clio și Cercul Militar Oradea. Simpozionul s-a desfășurat în sala „Traian Moșoiu” a Primăriei Oradea, în data de 19 aprilie, de la ora 11.00, avându-l ca moderator pe gl. bg. (r) conf.univ. dr. Vasile Creț, președintele ANCMRR „Traian Moșoiu”- Filiala Bihor.

Primul material, prezentat de col. (r) dr. Constantin Moșincat, s-a intitulat „Drumul armatei române în săptămâna patimilor 16-20.04.1919”, în care s-a descris ofensiva armatei române pentru eliberarea Ardealului și orașului Oradea și sacrificiile bihorenilor în Primul Război Mondial. A urmat la cuvânt prof. univ. dr. Ioan Zainea, din cadrul Universității Oradea, care a prezentat comunicarea „Ziua de 20 aprilie 1919 în conștiința bihorenilor, o zi de glorie”. Domnia sa a argumentat cu unele documente din arhive modul cum s-a realizat intrarea trupelor române în Oradea, acestea fiind întâmpinate de primarul maghiar Rimler Karoly și avocatul Aurel Lazăr. De asemenea, a arătat cum a fost sărbătorită această zi până în anul 1940, evidențind rolul deosebit al Asociației Femeilor Române, precum și al intelectualilor, militarilor și al oamenilor de rând.

Col. (r.) Grigore Bartoș a prezentat comunicarea „Acțiunile armatei române după 20 aprilie 1919”. După intrarea trupelor române în Oradea, acestea și-au continuat ofensiva pe teritoriul Ungariei, ajungând pe data de 1 mai pe aliniamentul Tisei.

Pe 3 august, primele unități au intrat în Budapesta, iar pe 4 august 1919, a intrat și grosul trupelor române. Comportamentul trupelor române a fost remarcabil, ajutând la restabilirea ordinii în Ungaria, distribuind hrană copiilor și oamenilor sărmani, lucru subliniat și de unii istorici maghiari.

Simpozionul s-a încheiat cu un regal artistic coordonat de directoarea Liceului de Artă, prof. Mihaela Bondor.

Elevii au prezentat un recital folcloric, coordonat de profesoara Aurica Bonțu, care a cuprins: cântecele patriotice „Treceți batalioane române Carpații” și „Basarabie frumoasă”, interpretate de grupul vocal „Simboluri bihorene”; cântecul „Cântare lui Horia”, interpretat de Bianca Popa, elevă în clasa a X-a, îndrumată de profesoara Aurica Bonțu. Acompaniamentul a fost asigurat de tariful Liceului de Artă Oradea, avându-l ca dirijor pe prof. Sorin Miescu, alături de prof. Lucian Bonțu și prof. Andrei Moga. A ur-

mat un recital coral susținut de corul „Ariston” al liceului de Arte Oradea, dirijat de prof. Arnold Schneider, care a interpretat piesele „Ciuleandra” de Constantin Rîpă, „Chindia” de Alexandru Pașcanu și „Hora staccato” de Grigoraș Dinicu și Nicolae Gâscă.

La acest simpozion, pe lângă elevii Liceului de Arte, au mai fost prezenți și elevii ai Liceului „Emanuil Gojdu”, însoțiți de prof. Radu Birta, elevii ai Liceului „Mihai Eminescu”, însoțiți de prof. Ungur Elizebet, elevii ai Liceului „Aurel Lazăr”, însoțiți de prof. Cristina Brădău, elevii de la Școala Gimnazială „Dacia”, însoțiți de învățătoarele Simona Fabian și Nicolina Mișuț.

Au fost prezente cadre militare active în rezervă și în retragere din structurile de apărare, ordine publică și siguranță națională, militari din cadrul Centrului 54 Comunicații, precum și cetățeni din cadrul municipiului Oradea.

■ Lt. col. (r) dipl. ec. Alexandru Costel TUDOR

Pentru România și poporul român

Însemnătatea zilei de 9 Mai

Azi, 8 mai, de la ora 12.00, la Filarmonica din Oradea va avea loc un simpozion dedicat zilei de 9 Mai intitulat „Însemnătatea zilei de 9 Mai pentru România și poporul român”, zi cu triplă semnificație în istoria neamului românesc când se împlinesc 140 de ani de la terminarea războiului de independență (1877-1878), 73 de ani de la victoria Națiunilor Unite în cel de al Doilea Război Mondial (1939-1945), 68 de ani de la înființarea Uniunii Europene (1950).

Simpozionul este organizat de Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere „General Traian Moșoiu” Filiala

Bihor (ANCMRR), în parteneriat cu Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” Filiala Bihor (ANCE), Garnizoana Oradea, Cercul Militar Oradea, Asociația Cavalerilor de Clio, Asociația Pro România Europeană și Uniunea Națională „Vatra Românească” Filiala Oradea. Moderatorul simpozionului va fi președintele ANCMRR „General Traian Moșoiu” filiala Bihor, gl. bg. (r) conf.univ.dr. Vasile Creț.

Vor conferența următorii: col. (r) dr. Constantin Moșincat, care va prezenta materialul „Români ardeleni și neatârnat”; prof. univ. dr. Viorel Faur, din cadrul Universității Oradea, va pre-

zenta materialul „Semnificația istorică a zilei de 9 Mai în istoria poporului român”; col. (r) ing. Dan Poinar, președintele ANCE „Regina Maria” Filiala Bihor, va prezenta un material intitulat „Acțiunile aliaților și ale armatei române în preajma zilei de 9 mai 1945”; prof. univ.dr. Lia Pop, din cadrul Universității Oradea, va prezenta materialul „Uniunea Europeană și România”.

Simpozionul va continua cu momente artistice susținute de: corul „Ariston” al Liceului de Arte, în tandem cu corul Liceului ortodox „Roman Ciorogariu”, avându-l ca dirijor pe prof. Arnold Schneider, sprijinit de prof. Ștefan Lakatos; tariful popular al Liceului

de Arte, dirijat de prof. Sorin Miescu; grupul folcloric „Simboluri bihorene” al Liceului de Arte, sub îndrumarea prof. Aurica Bonțu; orchestra de cameră a Liceului de Arte, dirijată de prof. Nagy Viola. Cântecele populare vor fi interpretate de două eleve de la Școala Gimnazială din Hidișelu de Sus, îndrumate de director prof. Elena Moza. Un moment interesant, o îmbinare între sport și artă, va fi prezentat de către elevii de la Școala Gimnazială „Dacia”, coordonați de director prof. Florin Hava. Simpozionul se va încheia cu un moment muzical inedit susținut de eleva Ioniță Carla.

■ R.C.

Opinii

În ce lume trăim?!

Trăim, oare, un „somm al așteptării” într-o lume bolnavă de ură și de invidie?! Trăim, oare, într-o plăcere inactivă a visării, pe care noi o numim viață?! Oare neantul și hăul nesfârșit este viitorul nostru? Noi, românii nu trebuie să ne urmăm cursul vieții, cea pentru care suntem născuți, iar viitorul să ne devină palpabil, măreț, luminos și durabil?

După vrea și socoteala altora s-ar părea că nu. Suferința a luat locul viselor, tensiunea crește în rândurile oamenilor. Familiile sunt învrăjbite, soțul și soția iau atitudini diferite, crimele în familie și în societate sunt la ordinea zilei. „Mărul discordiei” macină relațiile dintre părinți și copii, dintre frați și surori, dintre rudenii. Unii copii își neglijează părinții tocmai când aceștia au mai mare nevoie de ajutorul lor, la bătrânețe. Prietenii se destramă, delațiunile sunt la mare modă. Apar tot mai multe „oi” rătăcite, fără orizont. Nimeni nu mai cunoaște pe nimeni, fiecare se luptă pentru „locul său”, în primele rânduri, unde se găsește aurul și bogăția. Sub învelișul poleit al expansiunii economice, orânduirea noastră socială este în derivă, amenințarea permanentă de a fi aruncați pe drumuri, îngrășând masa celor fără nici o speranță, este mereu prezentă. În loc de o țărânie veselă și harnică, trăind în armonie, satele apar într-o perspectivă sumbră, căci flăcăii viguroși și sârguincioși, fetele frumoase și înfloritoare, reazemul bătrâneților noastre, au luat drumul pribegiei. Copiii care erau considerați un dar prețios făcut țării și care erau mândria și bucuria părinților și viitorul țării, încep să se nască pe meleagurile străine, existând probabilitatea ca să-și piardă graiul părinților și să nu mai revină în țară. În schimb vedem sute de mii de copii, lăsați de părinți plecați în lume, în grija unor bunici neputincioși, debusolați, dezorientați, cu priviri reci și triste. Vedem copii care suferă de boli grele, nemiloase, ai căror părinți n-au bani să-i ducă la medici, dar prea puțini sunt cei ce se întreabă ce se întâmplă în sufletele lor, cu suferințele lor. Aceștia strigă după ajutor, dar nimeni nu se grăbește să le dea și nici statul. Politicienii fac doar programe fantasmagorice și promisiuni deșarte, pe care le uită după alegeri. Instituțiile statului, care ar trebui să apere drepturile oamenilor, sunt private de vitalitate și de utilitate, fiind transformate într-un simulacru a ceea ce ar trebui să fie. Toate instituțiile sunt pândite de riscul autoritarismului, al violenței și al ostilității. Trebuie să înceteze înfiorătoarea „epocă” a descinderilor și ridicărilor în timpul nopții, și să înceapă re-adaptarea la o viață normală; justiția să nu mai facă abuzuri; iar microfoanele care transmit tot ce se vorbește unor „Înalte Urechii” și aparatelor care transmit tot ce se vede unor „Înalți Ochi”, asemenea unor „inchiziții oficiale” să dispară din recuzita justiției, care se bucură de puteri discreționare.

Sunt, însă, mult mai multe lucruri care nu merg bine în țara asta, deoarece „banii diavolului” fac ca opera de stărpire a fărădelegilor să fie deturnată de niște parlamentari analfabeți, agramați, de niște guvernanți docili ca niște cățelași cu stăpâni lor. Legile trebuie să fie desăvârșite și respectate cu strictețe, deoarece numai așa lumea veche se va îndrepta către sfârșit și va putea să apară o lume nouă, cu o altă față. Nu trebuie să ne fie frică, deoarece frica te face să alergi fără să știi încotro.

(Va urma)

■ Ec. Cornel MUT